

زیر درختان زیتون

تاریخ اکران «قهرمان» در آمریکا اعلام شد

با اعلام تاریخ اکران فیلم «قهرمان» اصغر فرهادی در آمریکا، این فیلم برای حضور در فصل جوایز سینمایی و جوایز اسکار آماده می‌شود. به گزارش ایسنا، طبق اعلام کمپانی آمازون، «قهرمان» جدیدترین ساخته اصغر فرهادی قرار است از تاریخ هفتم ژانویه ۲۰۲۲ (۱۷ دی‌ماه) در سینماهای آمریکا و از ۲۱ ژانویه از سوی سامانه نمایش آنلاین آمازون پرلیم اکران شود. «قهرمان» اولین نمایش آمریکای شمالی خود را نیز این هفته در چهل‌وششمین جشنواره فیلم تلوراید تجربه می‌کند که از تاریخ دوم تا ششم سپتامبر (۱۱ تا ۱۵ شهریور) برگزار می‌شود. ساخته جدید و فارسی‌زبان فرهادی که با حضور امیر جدیدی، محسن تائبنده، فرشته صدرعرفایی و سارینا فرهادی در کنار جمعی از بازیگران بومی در شهر شیراز مقابل دوربین رفته در نخستین نمایش جهانی خود در بخش رقابتی اصلی جشنواره فیلم «کن» رومانی شد و در نهایت جایزه بزرگ هیئت داوران را از این رویداد سینمایی دریافت کرد. «قهرمان» اخیرا به جشنواره‌های تورنتو، سارایوو در بوستنی و هرگزوین، ملبورن استرالیا و اقصای نو در کشور لهستان نیز دعوت شده است. ساخته‌های اصغر فرهادی برای رقابت در شاخه بهترین فیلم بین‌المللی اسکار ۲۰۲۲ نیز باید طبق قوانین معمول آکادمی، در حداقل بین اول ژانویه ۲۰۲۱ تا ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱ (۱۲ دی تا ۱۳۹۹ ۱۰ دی ۱۴۰۰) در ایران اکران شود.

مرمت مجسمه‌های کاخ سعدآباد

● معاون اجرایی مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد از مرمت مجسمه‌های این مجموعه خبر داد. محمدابراهیم لاریجانی به ایسنا گفت: مرمت هفت مجسمه در مجموعه فرهنگی و تاریخی سعدآباد از مردادماه آغاز شد و پروژه رو به پایان است. اواظهار کرد: پس از سال‌ها توفیق شد از محل صرفه‌جویی در برخی از پروژه‌های عمرانی و مرمتی، مابقی را برای موضوع مرمت مجسمه‌های مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد اختصاص ددیم. این مجسمه‌ها، شامل آثار ورودی کاخ موزه‌ها و محوطه است، مانند مجسمه آرش کمانگیر مقابل کاخ ملت یا مجسمه شیرهای سنگی که کار استاد آرتزنگ بوده یا مجسمه ابوالهول که در ورودی کاخ پادمان ریاست‌جمهوری قرار گرفته است. وی افزود: مجسمه‌هایی که نیازمند مرمت، بازسازی و بهبود وضعیت شرایط نگهداری بودند توسط یکی از استادکاران ماهر که در زمینه مرمت آثار و همچنین ساخت مجسمه تبحر دارد و به همت دفتر فنی یا نظارت کارگاه مرمت این مجموعه و تحت نظارت معاونت اجرایی سعدآباد در حال اجرا است. به گفته لاریجانی، مرمت این مجسمه‌ها به استاد «اسماعیل رضامحمدی» سپرده شده است.

نمایشگاه عکس ادوارد برتینسکی از دوران کرونا در تلویزیون

● نمایشگاه عکس ادوارد برتینسکی از دوران کرونا از برنامه «نردبان» شبکه مستند پخش می‌شود. به گزارش روابط عمومی شبکه مستند، جدیدترین قسمت از برنامه «نردبان» مستندسازی محیط‌زیستی ادوارد برتینسکی، عکاس برجسته کانادایی را نقد و بررسی کرده است که بخش خواهد شد. پنجاهوششمین قسمت از برنامه تلویزیونی «نردبان» جمعه، ۱۳ شهریورماه روی آنتن شبکه مستند می‌رود. این قسمت از برنامه سیراغ پرونده مستندهای محیط‌زیستی رفته و مروری بر آثار کارگردان مشهور سینمای مستند در این حوزه دارد. نردبان این هفته آثار و تجربیات «ادوارد برتینسکی»، عکاس و مستندساز نام‌آشنای کانادایی را با حضور امید بلاغتی و حامد شکیبانیا نقد و بررسی کرده است. ادوارد برتینسکی عکاس و مستندساز مشهور کانادایی است که عمده فعالیت او در حوزه آثار محیط‌زیستی است. از جمله آثار معروف او می‌توان به Watermark (۲۰۱۳) و Anthropo- and the Human Epoch (۲۰۱۸) اشاره کرد. او در دوره‌های همکاری کرونا عکس‌های متفاوتی را در قالب یک نمایشگاه عکس به نمایش گذاشته است که در برنامه «نردبان» به نمایش درمی‌آیند. علاوه بر این، کارگاه تجربهٔ این هفته «نردبان» نیز به مستندهای محیط‌زیستی اختصاص داشته و گفت‌وگوی وزیر محیط زیست کانادا با سه کارگردان سینمای مستند را به تصویر کشیده است. همچنین در بخش ثابت «نردبان» گفت‌وگوی افسانه سالاری و محمد حدادی به روی آنتن می‌رود و این دو مستندساز ضمن بررسی ویژگی‌های مستند خلاق به این سؤال پاسخ می‌دهند که «آیا تئوینگر، کارگردان دوم است؟».

هلینا مریم قائمی؛ مجموعه «نسخه‌های مندرس»

مخاطب را با چهار روایت گوناگون و هم‌سو با مضمون واحد تباهی و فقدان مواجه می‌کند و هریک از این روایت‌ها آگاهانه تصویر تحریف‌شده‌ای از یک گذشته آرمانی ارائه می‌دهند و آن را در فضای معاصر بازتعریف می‌کنند. ازاین‌رو، نوعی دیالکتیک میان گذشته‌ای کامل و اکنون دچار نقصان بازنمایی می‌شود. نگار فرجیانی در این مجموعه با کمک مدیوم پارچه و عکاسی تصاویری آشنا از بافت تاریخی‌ای را بازسازی می‌کند که در آن واحد، هم به حضور ایزه تحریب‌شونده و هم به ازدست‌رفتن و غیاب آن، اشاره دارد. از منظر هنرمند، پارچه رسانه‌ای است متناسب با هدفش؛ زودون و حذف تصاویر تا مرز تباهی و غیاب. به بیان دیگر، اگر به‌واسطه مدیوم پارچه شکلی به جهان افزوده می‌شود، آن شکل بر پایه الگوی تباهی است که بنا دارد هیچ شکلی در باقی نگذارد، مگر همان شکل ویرانی. ازاین‌رو، نگار به سراغ سوژه‌هایی می‌رود که به مرور زمان دستخوش تغییر و تحول اساسی شده‌اند و به آنها از نو شکل می‌بخشد. تصاویر و اشکال بازتولید شده در وضعیتی قرار دارند که کوبی پیشاپیش تحریب شده‌اند و با فرم‌دادن و ساختن ویرانی، آنها را از این تصور ایدئولوژیک که می‌توانند پیامد حادثه یا فرسایش طبیعی باشند، بیرون می‌آورد و به آنها عاملیت می‌بخشد.

از آنجا که انسان رابطه خاصی با زمان دارد، گذشته به‌واسطه نوستالژی نقش اساسی در زندگی فرد ایفا می‌کند. اما گذشته‌ای که نوستالژی در جست‌وجوی آن است، هرگز وجود نداشته به‌جز در متون نوشتاری و تصویری. نوستالژی پدیده‌ای روان‌شناختی-نمادین است، مکانیسمی دفاعی که با خُسران سروکار دارد. هرگاه از خلل آثار به ویرانه‌ها می‌نگریم، کوبی شکوه و عظمت ازدست‌رفته تمدن‌های مضمحل‌شده تاریخی را می‌بینیم که به نحو غریبی بدل به طبیعت شده‌اند. بنابراین، چنین به نظر می‌رسد که آنها نه مصنوع بشر بلکه اجزائی

از طبیعت هستند. ازاین‌رو، نوعی رسوب امر والا در ویرانه‌های تاریخی مشهود است که در گذر زمان با طبیعت به هم می‌آمیزد. هنر می‌تواند اصلی‌ترین رسانه برای انتقال ماهیت بارقه‌ای نوستالژی باشد، زیرا هنر نیز با صورت‌بندی ام بیان‌ناپذیر سروکار می‌تردید. در امر فناپذیر و ایزه تحریب‌شونده، مساختن ویرانی، آنها را از این تصور ایدئولوژیک که می‌توانند پیامد حادثه یا فرسایش طبیعی باشند، بیرون می‌آورد و به آنها عاملیت می‌بخشد. از آنجا که انسان رابطه خاصی با زمان دارد، گذشته به‌واسطه نوستالژی نقش اساسی در زندگی فرد ایفا می‌کند. اما گذشته‌ای که نوستالژی در جست‌وجوی آن است، هرگز وجود نداشته به‌جز در متون نوشتاری و تصویری. نوستالژی پدیده‌ای روان‌شناختی-نمادین است، مکانیسمی دفاعی که با خُسران سروکار دارد. هرگاه از خلل آثار به ویرانه‌ها می‌نگریم، کوبی شکوه و عظمت ازدست‌رفته تمدن‌های مضمحل‌شده تاریخی را می‌بینیم که به نحو غریبی بدل به طبیعت شده‌اند. بنابراین، چنین به نظر می‌رسد که آنها نه مصنوع بشر بلکه اجزائی فرامی‌افکند و دست‌آخر ماخولیای ناشی از

دو نگاه به نمایشگاه انفرادی «نگار فرجیانی» در گالری «اینجا»

تأملی بر تباهی و فقدان در «نسخه‌های مندرس»

مواجهه آتی با تباهی و زوال را سبب می‌شود. در این وضعیت، ماخولیا خود را همچون برسانزنده بنیادین تباهی و ویرانی منکشف می‌سازد. ماخولیا بیش از آنکه نوعی واکنش نسبت به ازدست‌رفتن ایزه باشد، به واقع یک توانایی خیالی است که باعث شده ایزه‌ای که از ابتدا و همواره دسترس‌ناپذیر بوده، در نظر سوژه چنان دیده شود که گویی دست‌یافتنی است. نگاه ماخولیای، نظاره‌گر را ترغیب می‌کند تا تاریخ را به‌منزله زوال دائمی و طبیعت را بی‌وقفه درگذر تجربه کند.

آنچه نگار فرجیانی قصد دارد به‌واسطه بازتولید تصاویر آشنا و مرتبط با گذشته فرهنگی نشان دهد، این است که در طول زمان تا چه اندازه ایهام، گسست، پُرش و شکاف در این تصاویر فرهنگی برخلاف داعیه اصیل و ناب‌بودنشان وجود دارد. ازاین‌رو، روایتی که او با دست‌کاری عامدانه در تصاویر ارائه می‌دهد، در راستای تجزیه، ایجاد گسست و افسون‌زدایی از روایت آغازینی است که پیوسته ادعای کامل و طبیعی‌بودن را دارد و از طریق خُسرانی که سبب شده، قابلیت ارتباط با

نگاهی به نمایشگاه «نگار فرجیانی»

پود چه کار آیدش آنکه ورا تار نیست

از نمایشگاه به پارچه‌های قدیمی مندرس بسیار نزدیک شده و گسستگی تارها از پودها را رصد کرده است. این قاب‌ها هم نشانگر اضمحلالی به‌چشم‌نیامدنی اما خورنده‌اند هم شروع ایده‌ای برای آنکه به شکلی خودآزارانه هنرمند در بخش دیگری از کارهایش عمدا با گسستن ارادی آنها این وضعیت شکننده را تسریع کرده و در بر یی مقابل چشم‌نهادن شکل نهایی و عجولانه اضمحلال برآمده است. گاهی در بحران‌های قابل‌تحمل می‌فاییم و گاهی در بحران‌های غیرقابل‌تحمل می‌شکافیم.

در قاب‌هایی دیگر، او گاهی را اسیر آفت کرده و در حجمی چشمگیر و سه‌بعدی جلوی چشم قرار داده اما صورت تاریخی و سالم و مشابه آن را در کادری کوچک در فریم قاب درآورده است. صورتی یادآورنده، ناموجود، افسانه‌ای و دو‌بعدی. این قاب‌ها از طرفی ما را به یاد موزه‌های گیاه‌شناسی می‌اندازند. جایی که گستره‌ای چندهزارساله بل چندمیلیون‌ساله را جلوی چشممان بازبیدکنند می‌گذارد ولی اینجا از زمانی بسیار کوتاه‌تر و

آنچه را همواره ارتباط‌ناپذیر است، فراهم می‌کند. در این فرایند، نه‌فقط سوژه فانتزی آرمانی جلوه داده می‌شود بلکه غیرواقعی است بدل به واقعیتی نو می‌شود. زیرا فقدان و هراس از فقدان ما را برمی‌انگیزاند تا همواره بکوشیم سوبه‌ای نوستالژیک از آنچه را که از دست رفته است، حفظ کنیم و به آرامش دست یابیم. اما واقعیت امر این است که تجربه تاریخی ما به‌واقع تجربه فقدان فقدان‌هایی است که دائما درحال انکارشان هستیم.

وجود جهانی آرمانی در گذشته را که پیامد نگاه نوستالژیک است، به‌منزله امری واقعی درنظر گرفت. وجود نوستالژی در عرصه فرهنگی مانع از تفکر نقادانه نسبت به تاریخ و به گذشته می‌شود. به نظر می‌آید که مواجهه نگار با این گذشته تاریخی، مواجهه‌ای دوسویه است. به بیان دیگر، از یک‌سو به‌واسطه دخل و تصرف حین بازتولید آثار، به تخریب هاله از بیش موجود پرداخته و از آنها افسون‌زدایی می‌کند و از این رهگذر، موضعی نقادانه و چالشی نسبت به آنها اتخاذ می‌کند. اما از سوی دیگر، به‌واسطه بازتولید و نمایش آنها در گالری، کنش تحریب را به نامیرایی و تثبیت محکوم می‌کند که همانا شکلی از تخریب هاله اثر و جایگزینی ارزش آن با ارزش مازاد نمایشی در بستر امن گالری است. البته، این افسون‌زدگی مجدد در نمایش دوباره تصاویر، از جنس افسون‌زدگی اولیه نیست. آنچه مشهود است، جایگزینی هاله اثر با ارزش افزوده اقتصادی است. در نتیجه، چنین تصور می‌شود که همواره کشمکش بی‌پایان میان دوگانه‌های افسون‌زدایی/ افسون‌زدگی و بسترزدایی/ بسترسازی وجود دارد که ما را وارد دور باطل می‌کند.

دگرذیسی دهشت‌بار کوتاه‌مدتی سخن به میان آمده است و ذهن بیننده را به سمت قابی در آینده‌ای کوتاه‌تر و تغییری بزرگ‌تر انداز می‌دهد.

در ریغف قاب‌های کوچکی که عکس‌هایی از صورت‌های با کچ سانوسرشته عالی‌قاپ برداشته است، این استاد به خودپروانگری ذهن فرا می‌برد است. بازگشتن به عصری که صفویه آغازین را به صفویه آخرین ترجیح می‌دهد و برنمی‌تابد. اینجا ما ارجاعی بیش از ۳۰۰ساله را شاهدیم. بازگشت فکری بنیادگرانه که تصویر مجسمه‌واری از ارتجاع را در هنگامه تسلط و استیلا به نمایش می‌گذارد و حاضر نیست تغییرات فکری یک حرکت تاریخی را که از تکفیر فرهنگ ایرانی آغاز شده ولی تا پذیرش مسامحه‌گرانه آن پیش رفته است، تاب بیاورد. حافظ دهشت‌بارترین فجایع بشری را با صورت ظاهرفریبنده و بزک‌شده‌ای جلوی چشم قرار می‌دهد اما از سباهی بی‌حدوصتری پرده برمی‌دارد. هرچند در مثل مناقشه نیست اما هنر نگار فرجیانی در این است که آثار ظاهرفرییش، این عنایت را به ذهن کاوشگر دارند تا در زمان طولانی‌ای ضمن کشف زیبایی‌های مستتر در کارها آرام‌آرام روح فرهنگ خودپروانگر ما را در برابر رومیان قرار دهند.

●**مولانا**

نگاه

اظهارات جدید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

● وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی شامگاه پنجشنبه (۱۱ شهریورماه) با حضور در برنامه شهر فرنگ دربرباره چشم‌اندازهای حوزه فرهنگ و هنر در دولت سیزدهم سخن گفت.
به گزارش مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمد مهدی اسماعیلی در پاسخ به اولین پرسش در مورد مسائل مطرح‌شده مبنی بر بیگانگی وی با حوزه فرهنگ گفت: بنده یک سابقه ۲۳ساله حضور در فضای فرهنگ و هنر دارم و طبیعتا با این حوزه بیگانه نیستم و نگاه من اساسا فیرکارشناسی نیست، البته انتقاد و تنوع نگاه افراد به موضوعات را می‌پذیرم و تلاش بنده و همکارانم بر این است که فضای گشادگی و انبساط حوزه فرهنگ و هنر را تأمین کنیم.

وی در مورد اینکه در حوزه فرهنگ دچار ابتدال هستیم، خاطرنشان کرد: حوزه فرهنگ و هنر پاک و مقدس است و شکی در آن نیست، در عصر جدید ما با یک هنر مدرن مانند سینما، تئاتر… و روبه‌رو هستیم اما در تاریخ ایرانی اسلامی ما همیشه شاهد یک قدمت تاریخی در امر فرهنگ و هنر هستیم که کاملا مقدس و پاک است، خوشبختانه این تقدس و تیرک حوزه فرهنگ و هنر که در کشور ما وجود داشته به حوزه فرهنگ مدرن هم تزریق شده و البته ممکن است در این دوره در بخش‌هایی آسیب‌هایی وارده شده باشد که قابل حل است اما در مجموع نمی‌توان چنین شباهتی را در مورد فرهنگ و هنر ایرانی تصور کرد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره سفر استانی خود به اصفهان و اعلام برنامه کوتاه‌مدت برای کاهش آسیب‌های ناشی از کرونا برای اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه گفت: در آغاز این سفر به یکی از هنرستان‌های اصفهان که در سال ۱۳۱۵ افتتاح شده سر زیم، در همین راستا استاد فرشچیان پیام داده بودند که از هنرستان‌ها حمایت کنیم و هدف ما هم از رفتن به این هنرستان حمایت از بحث آموزش‌های هنری بود. اسماعیلی یادآور شد: اصفهان یکی از پایتخت‌های فرهنگ و هنر ایران‌زمین است، در همین سفر که به مناسبت هفته دولت تدارک دیده شده بود، از برنامه کوتاه‌مدت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای اصحاب فرهنگ و رسانه خبر دادیم، در این برنامه کام اول ما واکسیناسیون هنرمندان است که بدون محدودیت سنی برای تمام هنرمندان این امر محقق خواهد شد. از طرفی دیگر بسته‌های حمایتی را در نظر گرفتیم که تلاش ما بر این است که بتوانیم آن را در ستاد کرونا به تصویب برسانیم.

وی افزود: خوشبختانه درخصوص بسته‌های حمایتی رئیس محترم جمهور هم نظر مساعد داشته و حمایت همه‌جانبه خود را اعلام کردند، در این بسته حمایتی یک‌سری کمک‌های بلاعوض و همچنین تسهیلات با سود کم را خواهیم داشت، از این‌رو کسانی که هنرکارت دارند از این بسته حمایتی بهره خواهند برد و سعی ما بر این است که یک بسته کامل ارائه کنیم. هفته گذشته در شورای معاونان از معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارتخانه هوستیم این کار را به پیش ببرند و همکاران ما تا سه‌شنبه هفته جاری طرح را کامل کردند و روز چهارشنبه هم در جلسه‌ای با حضور دکتر رئیس امور بررسی قرار گرفت. وزیر فرهنگ و اشاد اسلامی در رابطه با جلب اعتماد هنرمندان نیز تصریح کرد: هنر حاکمیت باید این باشد که اعتماد همه مردم را جلب کند و در حوزه فرهنگ این امر مضاعف است زیرا هنرمندان روحیه لطیفی دارند، بنده و همه همکارانم وظیفه داریم فضای اعتماد عمومی بین دولت و مردم به ویژه هنرمندان ایجاد کنیم.

دسترسی عادلانه به فضای هنری را برای همه کشور فراهم می‌کنیم

اسماعیلی درخصوص وعده خود در مجلس مبنی بر مبارزه با ویژه‌خواری، بی‌عدالتی و فساد اقتصادی، ابراز کرد: عدالت در هنر باید در همه کشور اجرا شود زیرا فرهنگ و هنر مختص تهران نیست، ما هنرهای فراموش‌شده در بسیاری از اقوام داریم، به همین منظور تلاش ما بر این است که دسترسی عادلانه به فضای هنری را برای همه کشور فراهم کنیم. نباید بگذاریم گلوگاه‌هایی ایجاد شود که منشا فساد است.

وی ادامه داد: برای نمونه درخصوص موضوع هنرستان‌ها و آموزش‌های هنری سعی داریم در هر استان و شهرستان یک هنرستان پسرانه و دخترانه داشته باشیم تا فضای رشد هنر فراهم شود، درواقع هنرستان‌ها مخصوص هنر نیست و این امکان باید برای اسایر استان‌ها هم فراهم شود، همچنین فضای اشتغال نیز باید فراهم شود، ضمنا جشنواره‌های استانی را باید ایجاد کنیم تا امکان رشد کارهای هنری در حوزه هنرهای نمایشی، سینمایی، موسیقی و… شکل بگیرد. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بیان کرد: دولت وظیفه احیا و تسهیل‌گری دارد، رهبر معظم انقلاب نیز در مراسم تفیذ حکم ریاست‌جمهوری فرمودند «همه کارهای دولت باید پیوست عدالت داشته باشد» و فرهنگ هم از این امر مستثنا نیست و باید همه استان‌ها از یک فضای یکسان فرهنگی و هنری بهره ببرند.